

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 468/2013-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. K., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Z., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. R. Z., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 70/2012 a jeho rozsudkom č. k. 11 CoP 70/2012-330 z 28. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2013 doručená sťažnosť A. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Z., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. R. Z., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej

len „krajský súd“, v citáciách aj „porušovateľ“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 70/2012 a jeho rozsudkom č. k. 11 CoP 70/2012-330 z 28. novembra 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ sa ako otec maloletého dieťaťa návrhom doručeným Okresnému súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) 11. februára 2011 domáhal zmeny úpravy styku s maloletou dcérou. Konanie viedol okresný súd pod sp. zn. 12 P 2/2011. V tomto konaní rozhodoval okresný súd i o návrhu matky maloletého dieťaťa na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa. O oboch uplatnených návrhoch účastníkov konania rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 P 2/2011 zo 7. mája 2012 tak, že

- upravil styk otca s maloletou E. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou E. každú stredu v čase od 13.45 h do 17.45 h tak, že si v stanovenom čase maloletú prevezme zo školského zariadenia, ktoré navštevuje v dňoch školského vyučovania, inak v mieste bydliska maloletej, každú sobotu v čase od 11.00 h do 18.00 h, v každom roku cez Veľkonočnú nedeľu od 11.00 h do 18.00 h a na prvý sviatok vianočný 25. decembra od 11.00 h do 18.00 h tak, že si otec maloletú v stanovenom čase prevezme od matky v mieste jej bydliska a vždy v určenom čase ju odovzdá matke v mieste jej bydliska,

- zvýšil otcovi výživné na maloletú E. zo sumy 100 eur na sumu 180 eur mesačne počnúc 1. októbrom 2011 a určil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 1. októbra 2011 do 30. apríla 2012 vo výške 560 eur, ktorý povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 45 eur mesačne pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku, čím zmenil v časti úpravy styku otca s maloletou E. a určenia výživného rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 9 P 79/2008-160 z 25. januára 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 24 CoP 34/2010-217 z 2. júna 2010.

Proti obom výrokom rozsudku okresného súdu č. k. 12 P 2/2011-261 zo 7. mája 2012 podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu č. k. 12 P 2/2011-261 zo 7. mája 2012 tak, že

- v časti úpravy styku je otec oprávnený stýkať sa s maloletou E., nar..., každú stredu v čase od 13.45 h do 17.45 h tak, že si v stanovenom čase maloletú v dňoch školského

vyučovania prevezme zo školského zariadenia, ktoré maloletá navštevuje, inak v mieste bydliska, každú sobotu v čase od 9.30 h do 18.00 h, v každom roku cez Veľkonočnú nedeľu od 9.30 h do 18.00 h, na prvý sviatok vianočný (25. decembra) od 9.30 h do 18.00 h tak, že otec si v stanovenom čase maloletú prevezme od matky v mieste jej bydliska a vždy v určenom čase ju odovzdá matke v mieste jej bydliska. Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku, otec je povinný oznámiť matke aj skutočnosť, že sa v stredu pre dieťa do školského zariadenia dostaví;

- v časti výživného tak, že výživné otca voči maloletej E. sa zvyšuje zo sumy 100 eur na 135 eur mesačne s účinnosťou od 21. októbra 2011, ktoré je otec povinný uhradiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 21. októbra 2011 do 28. novembra 2012 v sume 467,41 eur krajský súd povoľuje otcovi zaplatiť v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Krajský súd v napadnutom rozsudku taktiež rozhodol, že mení rozsudok okresného súdu č. k. 9 P 79/2008-160 z 25. januára 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 24 CoP 34/2010-217 z 2. júna 2010 v časti úpravy styku otca s maloletou E. a v časti určenia výživného a že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu ním označených základných práv podľa ústavy tým, že *„prvostupňový ako aj druhostupňový súd... rozhodovali o obmedzenom styku v rozpore so záujmami mojej dcéry a v rozpore s názorom kolízneho opatrovníka... Súdny pri určovaní styku nevychádzali na strane jednej z možností a potrieb dieťaťa a na strane druhej z mojich možností. Nezohľadnili ani skutočnosť, že samotná dcéra E. sa vyjadrila v tom smere, žeby sa rada so mnou častejšie stretávala. Napokon nezohľadnili ani to, že neustále prejavujem záujem o stretávanie sa s dcérou, mám záujem styk upraviť v čo najširšej možnej miere, mám vytvorené predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti (dcéra ma u mňa kompletne zariadenú detskú izbu). Pri určovaní styku*

nezohľadnili ani prirodzenú hranicu bezprostrednému styku medzi mnou a dcérou, ktorá spočíva práve vo vzdialenosti miesta jej bydliska a miesta môjho bydliska.“

Sťažovateľ v sťažnosti osobitne zdôrazňuje, že „kolízny opatrovník viac krát v priebehu prvostupňového súdneho konania sa vyjadril tak, že žiada, aby súd vyhovel môjmu návrhu na úpravu styku. Hoci kolízny opatrovník ako zástupca mojej dcéry prezentoval jednoznačný názor, súd prvého stupňa a ani odvolací súd sa ním nielenže neriadili, ale v odôvodnení svojich rozhodnutí sa s názorom kolízneho opatrovníka ani žiadnym spôsobom nevysporiadali!“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza: „Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom je zrejmé, že mal. E. je pod neprimeraným až manipulatívnym vplyvom matky, ktorá vzťah dcéry so mnou žiadnym spôsobom nepodporuje, naopak robí všetko preto, aby bol zúžený a obmedzujúci. V dôsledku správania matky, dieťa, tak ako skonštatovala súdna znalkyňa Mgr. V. N., už nesie príznaky tzv. syndrómu zavrhnutého rodiča. Súdy sa však ani s touto okolnosťou žiadnym spôsobom nevysporiadali, naopak obmedzujúcou úpravou styku bez jediného objektívneho dôvodu, podporili prehlbenie tohto syndrómu. Je zrejmé, že proti syndrómu zavrhnutého rodiča existuje len jediná terapia – zabezpečenie intenzívneho kontaktu dieťaťa so zavrhnutým rodičom. Všeobecné súdy tak konali v jednoznačnom rozpore so záujmami mojej dcéry, a to predovšetkým s ohľadom na zabezpečenie jej zdravého psychického vývinu. Tiež konali aj v rozpore s mojimi záujmami, keď mne ani dcére pri tak zúženom styku sme nedostali žiadnu príležitosť rozvíjať slobodne náš rodičovský vzťah, a tak naďalej prehlbovať existujúcu citovú väzbu.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa A. K. podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Krajského súdu v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn. 11 CoP/70/2012-330 porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 CoP/70/2012-330 zrušuje.

Krajský súd v Trnave je povinný sťažovateľovi zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 €, a to do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti ústavného nálezu.

Krajský súd v Trnave je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške podľa záverečného vyčíslenia na účet právnej zástupkyne do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti ústavného nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu v prípise sp. zn. Spr. 355/13 z 25. júna 2013, v ktorom okrem iného uviedol, že „*štruktúra rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... čo sa týka dôvodov rozhodnutia, v danom prípade možno odkázať len na dôvody uvedené v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ku ktorým niet čo dodať, pretože odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 157 Občianskeho súdneho poriadku, svoje rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou riadne odôvodnil a uviedol dôvody svojho rozhodnutia, ktoré sú jasné a preskúmateľné. Preto sťažnosť účastníka konania nepovažujem za dôvodnú.*“.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zo sťažnosti vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľa došlo predovšetkým výrokom napadnutého rozsudku krajského súdu o úprave styku s maloletou dcérou k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom

bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Ústavný súd poukazuje na to, že uvedený článok ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Z už uvedeného (pozri najmä časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tou časťou napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 P 2/2011 zo 7. mája 2012 vo výroku o úprave styku otca s maloletou dcérou. V tejto súvislosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Súd prvého stupňa v rámci dokazovania vykonal všetky potrebné dôkazy, vykonal aj znalecké dokazovanie, pričom pri svojom rozhodovaní správne aplikoval aj závery znaleckého posudku. Odvolací súd preto považoval styk v zásade upravený počas pracovného týždňa jeden deň po skončení vyučovania a každú sobotu bez prítomnosti tretej osoby, a teda bez prespatia u otca počas víkendu za správny.“

Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľa krajský súd ďalej v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: *„Pri takto upravenom styku boli zohľadnené všetky podstatné hľadiská, teda záujem maloletej, jej vzájomný vzťah k otcovi, kde znalkyňa skonštatovala, že tento vzťah je dobrý, maloleté dieťa otca vníma pozitívne, nemá problém s otcom sa stretávať, avšak vzhľadom k tomu, že s otcom sa doposiaľ stretávala za prítomnosti tretej osoby, nikdy u neho neprespala, nepovažoval odvolací súd za vhodné, aby maloletá potom, ako sa otec na odvolacom pojednávaní vyjadril, že v poslednom období sa s ňou stretáva len počas stredy, u otca zostávala počas celého víkendu, teda aj cez noc. Odvolací súd však považoval za dôvodnú námietku otca v tom smere, že podľa jeho tvrdenia dve hodiny z času, ktorý má vymedzený na styk s dcérou trávi cestovaním, keďže nebývajú v jednom mieste bydliska. Odvolací súd preto rozšíril začiatok styku otca s maloletou z 11.00 hod. na 9.30 hod., v ktorom časovom intervale zohľadnil cestovanie otca do miesta bydliska maloletej a späť.“*

Vychádzajúc predovšetkým z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočným spôsobom zaoberal a vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti výroku odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa o úprave styku s maloletou dcérou. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ktoré majú na pamäti predovšetkým záujem maloletého dieťaťa. Závery krajského súdu preto nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené, ani za arbitrárne. Ústavný súd rešpektuje, že je primárnou úlohou všeobecného súdu vykladať zákony a ďalšie právne predpisy, pričom právny názor krajského súdu a jeho závery možno v posudzovanej veci

považovať za zrozumiteľné, logické a vyvážené, a preto z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné zvýrazniť tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd uviedol, že *„do budúca, keď sa bude styk riadne pravidelne realizovať, maloletá bude zase staršia, vzťah s otcom sa skvalitní a zintenzívni, má otec právo požiadať o jeho rozšírenie“*.

Na základe uvedeného ústavný súd, poukazujúc na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (III. ÚS 3/97, II. ÚS 141/04), dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napádanou časťou rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 CoP 70/2012 z 28. novembra 2012 a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím na základe zákona.

Podľa tvrdenia sťažovateľa *„Všeobecné súdy konali v jednoznačnom rozpore so záujmami mojej dcéry, a to predovšetkým s ohľadom na zabezpečenie jej zdravého*

psychického vývinu. Tiež konali aj v rozpore s mojimi záujmami, keď mne ani dcére pri tak zúženom styku sme nedostali žiadnu príležitosť rozvíjať slobodne náš rodičovský vzťah, a tak naďalej prehlbovať existujúcu citovú väzbu.“

Ústavný súd pri predbežnom preskúmaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa považoval za kľúčové východiská pre svoje rozhodnutie tieto skutočnosti:

Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Či už rodičia žijú v manželstve, alebo nie, predpokladá sa, že dieťa vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v určitých špecifických situáciách rieši osobitne, čo čl. 41 ods. 4 ústavy (v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) nielen nevyklučuje, ale to aj predpokladá. Pritom zákon o rodine preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 35, § 36, § 25 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie podľa už vysloveného právneho názoru ústavného súdu (PL. ÚS 26/05) k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, práve prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii, a preto nemôže byť v nesúlade s čl. 41 ods. 4 ústavy.

Z argumentácie sťažovateľa vyplýva, že k porušeniu jeho základného práva na ochranu jeho rodičovských práv vyplývajúceho z čl. 41 ods. 4 ústavy malo a mohlo dôjsť len v príčinnej súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 41 ods. 4 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов

vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07). Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo byť porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy.

Sťažovateľ tiež namieta, že rozsudkom krajského súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 41 ods. 1 ústavy, a to v zásade na základe rovnakej argumentácie a z rovnakých dôvodov ako vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy. Z uvedeného dôvodu možno závery, ktoré ústavný súd formuloval vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 41 ods. 4 ústavy, v celom rozsahu vzťahovať aj na namietané porušenie čl. 41 ods. 1 ústavy, a preto ich netreba opakovať, resp. osobitne zdôvodňovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2013